

شبکه علمی به صنعت و اقتصاد مرتبط است

مدیر اداره توسعه زیرساخت‌های فناوریانه پارک ملی علوم و فناوری‌های نرم صنایع فرهنگی در قالب یادداشتی درباره نگاه ویژه معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهوری به صنعت، فناوری‌های نرم و صنایع خلاق تاکید کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، مظاهر بابایی، مدیر اداره توسعه زیرساخت‌های فناوریانه پارک ملی علوم و فناوری‌های نرم صنایع فرهنگی در یادداشتی درباره ضرورت اهمیت پیوند شبکه علمی به صنعت و اقتصاد نوشت.

مشروح این یادداشت به شرح زیر است؛

«از ابتدای حیات معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری تاکنون با اجرای سیاست‌های مختلف، زیرساخت‌های علمی و فناوری خوبی در کشور ایجاد شده است؛ زیرساخت‌هایی از قبیل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و خانه‌های خلاق باعث شده‌اند با فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها اقتصاد کشور رونق پیدا کند و خودکفایی و رشد اقتصاد غیرنفتی افزایش یابد؛ اگرچه هنوز با ایده‌آل‌ها فاصله داریم.

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری در دولت جدید نیز باید در ادامه برنامه‌های دولت‌های پیشین گام‌های موثری در این زمینه بردارد. ویژگی‌ها و مشخصات معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان و نقشی که او می‌تواند در اقتصاد دانش‌بنیان ایفا کند.

راهبردهایی که معاون علمی، فناوری داشته باشد

با توجه به فرمایش‌های مقام معظم رهبری طی یک دهه گذشته در خصوص تولید و بحث علم و فناوری و دغدغه کشور و نظام پیرامون این مساله و ایجاد یک سری زیرساخت‌های لازم همانند پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، پیش رشد، کارخانه‌های نوآوری و خانه‌های خلاق در کشور، جنس معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری با سایر پست‌های اجرایی و دولتی تفاوت‌هایی دارد.

این معاونت محل تلاقی علم و اقتصاد است. از این‌رو همانگونه که نیاز است معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان جایگاه علمی داشته باشد، باید از جایگاه اقتصادی ویژه‌ای نیز برخوردار باشد و آشنایی با این حوزه بسیار می‌تواند مهم باشد.

امروز با وجود این زیرساخت‌ها، نیاز است که مجموعه‌های علمی کشور به خصوص معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان با رویکردی ویژه به این ظرفیت‌ها نگاه کنند. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان امروز می‌تواند با شبکه‌سازی و ایجاد اکوسیستم فناوری برای این ظرفیت‌ها، مجموعه‌هایی توانمند در جهت رشد اقتصادی کشور به وجود آورد.

همچنین علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری باید نگاه ویژه‌ای به حوزه فناوری‌های نرم و صنایع خلاق داشته باشد؛ توجه به این حوزه باعث ایجاد اشتغال، صادرات و مهم‌تر از همه ترویج فرهنگ ایرانی، اسلامی می‌شود. این پارک برای اولین بار ایجاد اکوسیستم فناوریانه فناوری‌های نرم و صنایع خلاق را برنامه‌ریزی کرده که در نهایت به شهر جهانی صنایع خلاق و فناوری‌های نرم منتهی می‌شود که رویکرد توسعه اقتصاد فرهنگی، صادرات و توسعه فرهنگ ایرانی - اسلامی در سطح ملی و بین‌المللی دارد.

اکنون زیرساخت‌های این حوزه در کشور توسعه پیدا کرده است، اما اینکه بتوانیم شبکه علمی کشور را به شبکه صنعت و اقتصاد کشور گره بزنیم از وظایف معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری است که بتواند این هماهنگ‌سازی و همگام‌سازی را به وجود آورد.

اکنون ظرفیت‌های علمی خوب و شرکت‌های دانش‌بنیان خوبی در کشور داریم، اما چقدر توانسته‌ایم با استفاده از این ظرفیت‌ها در اقتصاد کشور تاثیرگذار باشیم؟ مطمئناً معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان می‌تواند آن عملکرد را مشخص کند.

مسائلی که باید در دولت جدید بیشتر به آن پرداخته شود

دولت‌های پیشین ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های لازم را در کشور ایجاد کرده‌اند. فرایندهایی که باید رخ می‌داد، شناسایی نخبگان و افراد توانمند این حوزه بود که انجام شده است. تقریباً از لحاظ زیرساختی اکنون به جایگاه خوبی دست پیدا کرده‌ایم، اما باید مشاهده کنیم چه درصدی از اقتصاد کشورمان وابسته به حوزه دانش‌بنیان است؟ آیا توانسته‌ایم کالاهایی تولید کنیم که در بازار رقابتی دنیا حرفی برای گفتن داشته باشیم؟ چشم‌اندازمان می‌خواهد به کدام سمت و سو برود؟ چه شرکت‌هایی، چه حوزه‌هایی و چه فرایندهایی را باید انجام دهد؟ حوزه صنعت چقدر وابسته به این موارد است؟ این قبیل مسائل در آمار و گزارش‌ها دیده شده است. باید ببینیم چقدر توانسته‌ایم خواسته‌های کشور را تامین کنیم؟ هرچقدر این خواسته‌ها تامین شده باشد به تبع آن عملکرد خوبی نیز می‌توانیم داشته باشیم.

واقعیت این است اکنون از لحاظ زیرساختی، زیرساخت‌های خوبی داریم، اما از لحاظ عملکرد اقتصادی، ارتباط با صنعت، بحث صادرات که بتواند باعث ارزآوری شود، در جامعه لمس نشده است. اکنون با ظرفیت‌های خوبی که پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان دارند، بحث تغییر فرایندهای سرمایه‌گذاری، تغییر فرایندهای صادرات، تغییر نوع بازار و کشف بازارهای مالی جدید می‌تواند جزو مواردی باشد که معاون علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان باید برای آن برنامه‌ریزی کند.

در حال حاضر در بسیاری از حوزه‌ها تولیدات دانش‌بنیان بسیار خوبی داریم که آماده هستند، اما به خاطر تحریم‌ها، قوانین و مقررات قدیمی و خیلی موارد دیگر، امکان صادرات آنها را نداریم. ما در بسیاری از حوزه‌ها ظرفیت و توانایی‌هایی داریم که هم می‌تواند باعث توسعه امور اقتصاد دانش‌بنیان شود و هم معضل بیکاری را رفع کند و هم به طور گسترده در کشور اکوسیستم فناوری ایجاد کند. تحقق همه این مسائل در گروی نگاه معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان و آشنایی او با این حوزه است.

مسائل سیاسی نباید وارد مسائل علمی شود

قطعاً نباید مسائل سیاسی وارد این حوزه شود زیرا این حوزه به عنوان یک مجموعه علم و فناوری شرح وظایفش مشخص است. این معاونت باید در راستای علم، فناوری و اقتصاد کشور نقش‌آفرینی کند. در راستای تحقق این مهم نیز نیاز به یک سری سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌هایی دارد که براساس آن، اهداف عالیه نظام تامین می‌شود.

بازی‌های سیاسی آسیب‌های جدی به این حوزه وارد می‌کند. از سوی دیگر برنامه‌ریزی‌های حوزه علم و فناوری در برخی از سازمان‌ها به خصوص سازمان‌های علمی، آموزشی و فرهنگی طولانی‌مدت هستند، در نتیجه با تغییر مدیر و سیستم این برنامه‌ها از میان می‌روند و برنامه‌های جدیدی جایگزین آن می‌شوند که علاوه بر بحث هزینه، زمان و صرف انرژی، فرایند دیگری از ابتدا شروع می‌شود.

این حوزه با توجه به نگاه و مأموریتی که دارد نیاز به برنامه‌های بلندمدتی دارد تا بتواند به جایگاه لازم و شایسته دست پیدا کند. نباید تغییر مدیر یا سیستم خلی در این برنامه‌ها ایجاد کند. نگاه معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان باید حل معضلات جامعه، اقتصاد دانش‌بنیان، تولید و صادرات دانش‌بنیان و اشتغال‌زایی باشد. معضلاتی که اکنون جامعه درگیر آن است. قطعاً استفاده از این ظرفیت‌ها باعث ارتقای نام ایران - به عنوان یک کشور تولیدکننده که بر مدار علم حرکت می‌کند - و رونق اقتصاد غیرنفتی کشور می‌شود.

تأثیر بهبود روابط بین‌المللی در توسعه صادرات دانش بنیان

امروزه بازارهای جهانی مختص بعضی از کشورهای خاص هستند. به عنوان مثال کشورهایی مانند چین، آلمان و ژاپن توانسته‌اند با صنعت خودشان دنیا را تسخیر کنند. تحقق چنین مسأله‌ای برای کشور ایران دور از ذهن نیست و می‌تواند به شرط سیاست‌گذاری‌های لازم بر اساس یک برنامه درست و با چشم‌اندازی روشن رخ دهد.

قطعاً حوزه بین‌الملل با رویکرد صادراتی که بتوانیم بازارهای جدیدی و تولیدات جدید داشته باشیم تأثیرگذار است. هرچقدر ارتباط ما با دنیا بیشتر باشد مطمئناً این اقتصاد می‌تواند شکوفاتر شود. اگر بتوانیم تولیدات دانش‌بنیانی که توان رقابتی با محصولات جهانی را دارند تولید کنیم، قطعاً می‌توانیم هم در بازار و هم در عرصه سیاست و ارتباطات بین‌المللی به دستاوردهای خوبی برسیم.»